

Klubb tilflukt, Bomberommet og Flippen

Av Dag Kristoffersen

*Tidlig på vinteren 1968 annonseres «det nye ungdomssenteret: bomberommet i Karschesgt. (Sildetomta)». Kommunen hadde satt i stand rommet. Jazz Evidence hadde søkt om bruk av rommet allerede våren 1967. Mange foreninger søkte om bruk av rommet, og det blei tatt i bruk. Jazz Evidence arrangerte dans med «Odd Kroghs Svingsepstett» søndag 4. februar. Dermed kunne ungdom gå på **Bomberommet**, som blei navnet som blei brukt og alle etter hvert visste om.*

Når jeg sjøl begynte å gå der, husker jeg ikke, med på det tidspunktet var jeg bare fjorten og et halvt år, så det var nok noe seinere.

16. februar starta ungdomsklubben «The Pop Inn», drevet av Jazz Evidence, hvor det skulle spilles plater og danses. Men allerede 2. mars spilte Kongsbergs Dickens Paper på klubben. De hadde starta opp høsten 1967. Siden jeg gikk på realskolen i klassen til Bjørn Boye Hansen som spile trommer i gruppa, var jeg kanskje på konserten. I alle fall var jeg på mange seinere konserter med dem. Foruten Bjørn, var Jan Hvashovd på vokal, Svein Myhra på rytmegitar, Henning Falleth på bass og min nabo Jørn Mosebekk på sologitar. Henning slutta, og Torbjørn Hegg kom inn som vokalist. Jan tok over bassgitaren og Svein sologitar, mens Jørn gikk over til orgel.

Dickens Paper Bomberommet 1968. Fra venstre. Jørn Mosebakk, Bjørn Boye Hansen, Svein Myhra, Jan Hvashovd, Henning Falleth. Foto: kilde antagelig Bjørn Boye Hansen

Og spesielt Jørn blei lagt merke til på orgelet. Hans store forbilde var Keith Emerson som spilte i gruppa Nice (seinere Emerson, Lake and Palmer). Dermed vippa Jørn på orgelet, sto og spilte og satt en kniv i orgelet, akkurat som Keith

Formann i Ungdomsutvalget Åse Klundelien Haugen ordna det slik at ungdomsforeninger kunne arrangere møter der. Første våren var det speidere, Jazz Evidence, lotteforeningen, håndballgruppa samt grønrrussen og konfirmanter.

Samtidig blei det arrangert ungdomskvelder, og 5. oktober spilte Dickens Paper igjen.

Lokalet kunne ta opptil 150-200 som da var stinn brakke. På den tida røyka mange ungdommer, og det blei ganske tett. Lørdag 7. desember 1968 blei ordensvakta angrepet av to 19-års gamle gutter fra Vestfossen. Politiet måtte ordne opp. Etter dette blei det skjerpa inn med flere ordensvakter. Klubber eller foreninger måtte være ansvarlig.

Asle Gilen som leder av Kongsberg MZ-klubb, arrangerte konserter der i september 1969, og flere av ungdommene som var på disse klubbene, kom seinere til å utgjøre kjernen i «Klubb Tilflukt».

Ungdommene satt ved tjukke trebord og på trestoler og måtte skrike inn i øra til hverandre for å bli hørt. Doktor Magnus Braaten fant ut at høyden var 90 decibel!

Vi digga musikken og spilte kort selv om det var meget dempa belysning. Vi kunne gå opp en etasje hvor det var bedre og kjøpe brus, boller og pølser.. I hovedetasjen var jo musikken i fokus.

Klubb Tilflukt

Selv om det het Bomberommet, kunne jo ikke klubben som skulle startes, der hete det. Flere forslag: Bombekjellern, Tilflukt og det blei «Klubb Tilflukt».

Flere ungdommer hadde kommet sammen og danna klubben. En måtte ha styring på dette. Foreningsløs ungdom blei samla. 2. september 1970 kan vel settes som starten på klubben. Kommunen hadde innkalt til allmøte eller allmannamøte som det het på den tida. Det blei nedsatt et arbeidsutvalg med 12 ungdommer og Inger Kurland fra kommunen leda dette videre. Klubben fikk et styre med Arnt Johan Bryde som formann, Tove Gregersen som kasserer, Ingrid Nordseth var sekretær, Jan Erik Ellefsen og Torbjørn Hegg var vaksjefer, samt folk fra arbeidsutvalget. Det blei raskt 460 medlemmer ved starten. Årskontingenten var 5 kroner, med gratis inngang på onsdager og kr 2 på lørdager. 5 kroner den gang er ca. 50 kroner i dag. Hovedhensikten var å få ungdommen vekk fra gata og et sted de kunne være. De leide et diskotek til 500 kroner måneden, så de satset på å kjøpe et eget diskotek. Det blei solgt lodder til kr 1, og gevinsten var malerier donert fra Kongsberg malerklubb. Dessuten bevilga Kongsberg kommune penger, så etter hvert blei det kjøpt inn plater for 1500 kroner.

Musikken på bomberommet på denne tida

På slutten av 1960-tallet skjedde mye i ungdomsmusikken. Psykedelisk rock kom med grupper som Pink Floyd, Grateful Dead, The Doors, Jefferson Airplane og gitarvirtuosen Jimi Hendrix, bluesbaserte grupper som Fleetwood Mac og Cream med opprinnelse fra John Mayall Bluesbrakers. Disse blei selvsagt spilt. Så kom mer heavy-grupper som Led Zeppelin, Deep Purple, Uriah Heep og Black Sabbath. Så proggen for alvor. King Crimson, Jethro Tull, Yes. Pink Floyd gikk også mer over til denne sjangeren. Og på bomberommet blei de 4 G-er spilt mye; Genesis, Gentle Giant, Gracious og Greatest Show on Earth. Og selvsagt mye mer. Og musikken blei spilt høyt. Dette var kult. Husker diskusjoner om hvilke grupper som var best. At det var ulik musikksmak, blei ikke tolerert, min musikksmak var best!! Vi var ikke tolerante i musikkveien. Her måtte du ikke komme med country and western, da var du harry. Dette er mitt inntrykk mer enn 50 år etter.

Nytt styre og videre drift

Nytt styre i november blei: formann Asle Gilen, nestformann Arnt Johan Bryde, kasserer Tove Gregersen, vaksjef Rolf Sjulsen og Jan Erik Ellefsen, styremedlemmer Bjørn Boye Hansen, Svein Fredriksen og Jørgen Wennesland, sekretær Lise Hansen, salgssjef John-Arne Johnsgård, sopeformann Britt Klevestad. Denne siste betegnelsen er noe spesielt, antagelig ansvar for opprydding.

Seinere på høsten fikk klubben besøk av oslogruppa Junipher Green som hadde vært oppvarmingsband for Deep Purple 11. november og fått sitt gjennombrudd der foran flere tusen ungdommer, deriblant undertegnede som etter å ha stått rett ved Richie Blackmores høyttalere, hadde sus i øre i en måned. Ørepropper var uaktuelt da.

Nå var medlemstallet i Klubb Tilflukt vokst til 700. I juli 1971 var det vokst til 1000.

Klubben blei selvsagt omdiskutert. Hasjen hadde jo vært i Norge i lengre tid, og noen påsto at det blei røyka hasj på Klubb Tilflukt. Mulig det, mulig det, men styret ville selvsagt ikke ha noe av det, så det blei arrangert narkokveld, dvs. opplysning om faren ved bruk av narkotika.

5. januar 1972 skreiv Bror von Krogh. Kanskje har klubben litt for mye «Bli lydnarkoman. Slepp ikke løs tankene». Det må skapes noe annet der også. Bror var valgt til ny formann, nestformann var blitt Tom Berknes, sekretær Jorun Bjertnes, kasserer Øyvind Franck, styremedlem: Tony Valberg, Roger Nilsen, Anne Krieken, Carl Anton Stub Holmboe (kjent som Blabbo) og Sten Bjertnes. Medlemstallet er nå nede i 475.

Dette året blir det også diskutert nye klubber i Bjørneparken og på Raumyr skole- også disse stedene bomberom.

Det blir sterk diskusjon dette året for kommunen ville overta Klubb Tilflukt. Spesielt lørdagsdansen blei diskutert og kommunen ville ha sterke restriksjoner.

I mars 1973 var det avstemning om fritt bomberom eller kommunen, det blei 91 mot 7. Medlemstallet var da 166.

Da høsten kom, var det stopp, kommunen overtok styre og stell. Nye ledere blei Jon Eidsbråten, Helge Weseth og Helga Halvorsen (antagelig fra kommunen). Samme høst spilte Prudence med Åge Aleksandersen på bomberommet. Stinn brakke da også.

Kommunen med ungdomssekretær Karl Olai Nilsen ville stenge klubben, 150 ungdommer protesterte til ingen nytte. De mente at de blei neglisjert i denne saken, rett og slett overkjørt. Våren 1974 stengte klubben. Den startet igjen på høsten, og et år etter er den nede i 60 medlemmer. Så interessen hadde gått nedover. I november 1976 bare 33. De som var med å starte klubben, var ikke lenger ungdommer, og mange hadde begynt å studere utenbys og var i arbeid. Rekruttering av nye hadde gått ned. Bjørneparken som åpna vinteren 1974, var nok mer populær. Der var aldersgrensa 14 -18 år. Tilflukt var 14-25 og Raumyr som kom i gang sommeren 1972, var for de yngste 12-14 år.

I 1977 blei Klubb Tilflukt stengt igjen. Høsten 1977 kommer et privat initiativ for å drive klubben. De dreiv som før med åpne klubbkvelder på torsdag og søndag. Følgende var med i styret: Morten Lande, Jan Egil Kristiansen, Lars Hansen, Leif Runar Kolstad, Lill Kristiansen og Jan Ivar Westli. Vara: Marit Fredriksen, Ole Gustavsen og Hans Jorem. 7 gutter og to jenter. Lars Hansen var møteinnkaller og Lill Kristiansen møtetreferent. De arrangerte livssyndebatt og atomkraftdebatt. Pr februar 1978 var det 91 medlemmer. Det var fortsatt liv i klubben selv om det var samarbeidsvansker med ungdomsutvalget og ungdomssekretær Karl Olai Nilsen. Morten Lande som hadde kommet inn i bystyret, hadde lange innlegg der og i Lp om dette. 26. september 1982 feira klubben jubileum med karneval der de skulle kle seg ut som medlemmer anno 1970. I 2004 var det landets eneste hard-core scene. Så endte det til slutt i 2007.

Kilder: Dokumenter etter Klubb Tilflukt og Laagendalsposten, Svein Myhra (om Dickens Paper)

Flippen

Grunnen til at denne artikkelen blei skrevet, var at Per Arne Lia hadde halvannen årgang av ungdomsavisen Flippen som blei utgitt av Klubb Tilflukt. Disse kan du lese og laste ned lenger nede på sida.

Så langt har vi åtte utgaver, dvs. første nummer het Skorpion og de sju neste Flippen.

Avisene, eller bedre samlingen av stensilene, i starten, starta vinteren 1972. Første redaksjonen var Arne Teigen, Thomas Wisløff, Raymond Carlsen, Egil Østlid og Årstein Jensen.

Lederen starta med en unnskyldning om at avisa var ufullstendig, og det må vi bære over med. Problemet de skal slite med, er å få inn stoff til «blekka». Tony Valberg (nå professor ved musikkonservatoriet i Agder) var først ute med et dikt om Pink Floyds «Echoes» fra Lpen «Meddle». En typisk prog-låt på 23 minutter. Tony var det også et intervju med. Så har Blabbo et filosofisk dikt og Bror en sterk oppfordring til folk om å ta i et tak og være med.

Flippen starta også med å be om at folk må skrive i avisa. Her er det en reflekterende del over at alle ungdomsstedene er under jorda, men kanskje ikke så rart siden Kongsberg var en gruveby. Så er Per Arne Lia med og omtaler plater, likeledes Å.P. (antagelig Åge Pettersen). Det var jo mange som var spesielt interessert i musikk som gikk på klubben. For øvrig hadde undertegnede et krast svar på en annen omtale av ei annen plate som jeg likte godt, men ikke anmelderen. Denne kom i et seinere nummer. Men vi var jo gode kamerater, og han (Jan Otto Ruud) skreiv jo en flott omtale av ei plate jeg likte meget godt- Curved Air Second Album.

Ved siden av Per Arne Lia har også Bente Halvorsen (nå Fønnebø) kommet med i redaksjonen. Bente var tegner.

Det er forskjellig stoff og Tony Valberg er aktiv skribent med ei novelle på nynorsk. Og spesielt gjengis litteratur fra 1692!

Utover i året, med avstemming om EF/EEC kommer innlegg om dette selvsagt. Så helt nøytralt var det ikke. For øvrig blei det debattert ved bordene, men inntrykket mitt er at det ikke var så mange ja-ungdommer der, men noen var det som sa klart ifra.

Siden redaksjonen ikke fikk nok innsendt stoff eller produserer sjøl, saksa de fra andre ungdomsklubbers aviser.

I nr 5 1972 er også Eva Bratterud kommet med i redaksjonen.

I nr 6 kommer det første kryssordet. Her presiseres det også at det er blitt en redaktør som er ansvarlig, og det er Thomas Wisløff (som selv har skrevet dette). Samtidig har Espen (Humla)Førstøyl blitt med.

Nytt år og nytt format, fra A4 til A5 og offset og sammenbundet i ryggen. De vil gjerne ha inn stoff om kommunens ungdomsutvalg som styret har vært litt i klinsj med. Nå er det også annonse, den første fra Musikkservice i Kirkegata.

Likevel ser det ut til at det blei bare ett nummer til, dette i A 4 -format. Dette siste nummeret har også et innlegg av en voksen, nemlig tante Sigrid Ulleberg. Det er også mye håndskrift og tegninger, spesielt av reklamer.

Redaksjonen besto av Bente, Egil og Thomas, samt medarbeiderne Per Arne, Eva og Raymond. Disse er navngitt før. Andre er Kristin, Jorun (Ormåsen?), Walter (Grønli), Alf, S, Marit (Ormåsen?), Lisbeth (Fosso?), Jon Pedersen og Helge.

Siste side- omslagsside - har fotografi av en som går bortover ei gate med overskrift om å levere inn stoff til avisa. Dette virker nesten symbolsk, om dette er siste nummer, nr. 2 som kom høsten 1972. Inne i avisa bes folk sende inn dikt, bilder og tegninger, samt novellekonkurranse. Om det blei noe av, er altså høyst usikkert. Det er heller ikke navn på noen i redaksjonen eller redaktøren i denne siste utgave av Flippen.